

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 27. august 2019
Sagsnr.: 2019-0035-0099
Dok.: 1199228

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål D
fra Folketingets Retsudvalg den 27. august 2019 kl. 15.00-16.00**

Samrådsspørgsmål D:

”Vil ministeren redegøre for, hvad ministeren agter at gøre for at nedbringe de rekordhøje sagsbehandlingstider fra anmeldelse til afgørelse i sager om voldtægt og andre sædelighedsforbrydelse samt for kriminalitetstyperne under samlebetegnelsen ”borgervendt kriminalitet”, jf. artiklen ”Chok-tal: Ofre for sædelighedsforbrydelser venter rekordlænge” fra bt.dk den 3. juli 2019?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Svar:

[Indledning]

Tak for spørgsmålet.

Jeg vil gerne starte med at sige, at alle de historier, vi har hørt den seneste tid, har gjort et meget stort indtryk på mig.

Når man f.eks. hører om en kvinde, der er blevet udsat for seksuelle krænkelser af en mand, der er trængt ind i hendes hjem midt om natten – og at der skal gå 996 dage, før der fældes dom i sagen, selvom identiteten på gerningsmanden hurtigt blev kendt.

Eller når vi hører om en mand, som er blevet overfaldet – og 15 måneder senere ikke har hørt noget fra politiet. Så tror jeg, at vi alle kan blive enige om, at det kan vi ikke være bekendt.

Jeg tror derfor også, der er en bred erkendelse af – både politisk, men så sandelig også hos politiet og anklagemyndigheden – at der i dag er mennesker, der efterlades i en helt urimelig situation. Det er uholdbart – både for de ofre og de pårørende, der er personligt ramt, men også for vores retssamfund.

[Den overordnede situation i politi og anklagemyndighed]

Inden jeg vender mig mod, hvad der skal gøres for at nedbringe sagsbehandlingstiderne, vil jeg gerne dele nogle overvejelser om, hvilken situation politiet og anklagemyndigheden står i. Jeg vil gøre det kort, da mange af udvalgets medlemmer nok kender historikken.

Den nuværende flerårsaftale for politiet og anklagemyndigheden blev indgået for snart 4 år siden. Med aftalen blev der tilført ressourcer til politiet – men samtidig også mange flere opgaver.

På tidspunktet for aftalens indgåelse stod det derfor klart, at der var et gab mellem de opgaver, politiet skulle løse, og det mandskab, der var til rådighed. Herefter fulgte beslutningen om indførelse af midlertidig grænsekontrol, som satte politiet yderligere under pres og øgede behovet for omprioriteringer, endnu mere end der var forudsat i flerårsaftalen.

Det her siger jeg ikke for at kaste noget efter nogen. For i samme periode blev der politisk iværksat en lang række initiativer for at løse ressourceudfordringerne, som generelt har skabt en bedre balance mellem politiets opgaver og det mandskab, politiet har til rådighed.

Men når det er sagt, har der som bekendt også været fornyet pres på politiet fra andre sider, bl.a. som følge af bandekonflikten og en usædvanlig stor opgave i forbindelse med folketingsvalget.

[Hvad står vi i]

Det bringer mig til, hvor vi står i dag.

1. *For det første* mangler politiet over 1 mia. kr. årligt fra 1. januar 2020 blot for at kunne fastholde det nuværende niveau af politibetjening. Det svarer rundt regnet til 1.400 betjente, som skal skæres væk på grund af besparelser, hvis vi ikke finder pengene. Mere end to gange betjentene i Fyns Politi. Samtidig er dansk politi præget af en meget betydelig overarbejdsbukkel, som skal håndteres.
2. *For det andet* har der hobet sig en stor sagsbunke op – ikke bare i politiet, men også i anklagemyndigheden. Konkrete sager, som dækker over mennesker, der har været udsat for en forbrydelse.
3. *For det tredje* oplever mange danskere, at politiet er kommet for langt væk fra borgerne. Der er behov for nærhed – politiet skal tættere på.

4. Samtidig – og *for det fjerde* - har en række voldsomme forbrydelser – senest sprængningerne i København – skabt utryghed og vist, at der er behov for at se på, om politiet har de redskaber, der er brug for til at skabe sikkerhed og tryghed i det offentlige rum.

5. Endelig – *for det femte* – er it-området i politiet meget alvorligt udfordret. Det er der ikke noget nyt i. Men det er afgørende, at der bliver lagt en holdbar plan for at få ryddet op. Helt aktuelt har teledata-sagen rystet vores tillid til retssystemet. Det må og skal der styr på. Og det kommer også til at trække ressourcer.

Det er her, vi står: Dygtige og dedikerede betjente. Men samtidig et meget presset politi og en meget presset anklagemyndighed.

Det her skal under ingen omstændigheder bruges til at pege fingre af den tidligere regering.

Jeg er fuldstændig overbevist om, at der ikke er nogen af mine forgængere, der har siddet og tænkt, at det var lige meget med sagsbehandlingstiderne. Eller at man ikke behøvede at gøre noget for at lette hverdagen for et presset politi og en presset anklagemyndighed. Alle har villet gøre noget. Og meget er også blevet gjort. Men der er

stadig store udfordringer. For virkeligheden presser sig jo på.

Jeg ved, der er et ønske – ikke bare hos mig, men bredt i Folketinget – og i politiet og anklagemyndigheden – om at få taget livtag med de udfordringer, vi står overfor.

[Tiltag til at håndtere de overordnede udfordringer]

Hvad vil regeringen og jeg som justitsminister så gøre for at løse disse udfordringer?

Jeg har tænkt mig at tage fat på udfordringerne fra en ende af.

Den første udfordring er, at der om lidt mere end fire måneder mangler over 1 mia. kr. årligt i dansk politi – blot hvis vi skal fastholde det nuværende niveau. Det er alligevel noget af en regning. Men den skal jo samles op.

Derudover kommer den store overarbejdsbukkel. Kort sagt har politibetjentenes samlede overarbejde nået et niveau, hvor det ikke kan håndteres ved afspadsering, uden at det vil have mærkbare konsekvenser for borgernes tilid til politiet og vores tryghed.

Derfor vil jeg snarest søge Folketingets tilslutning til, at der afsættes ca. 130 mio. kr. i 2019 til at få nedbragt overarbejdspuklen i politiet. Det betyder, at betjentene ikke lige pludselig skal tvinges på afspadsring, for at politiet kan få økonomien til at hænge sammen.

Politibetjentenes samlede overarbejde udgjorde ved udgangen af juli 2019 godt 800.000 timer. Helt konkret giver midlerne mulighed for at udbetale ca. 540.000 timers overarbejde. Det er det første afgørende skridt for at få lukket gabet mellem politiets opgaver og mandskab.

Den anden udfordring er, at det er helt afgørende, at vi får stoppet, at sagsbehandlingstiderne stiger og stiger. Spørgerens indledning satte hovedet på sømmet. Vi skal have knækket kurven og nedbragt den sagsbunke, der har hobet sig op – især når det gælder alvorlige forbrydelser som eksempelvis vold og voldtægt, hvor ofre i dag venter urimeligt længe.

Derfor bad jeg kort efter min tiltræden Rigspolitiet og Rigsadvokaten om en plan for, hvordan sagsbehandlingstiden kan nedbringes i sager om personfarlig kriminalitet som vold, voldtægt og andre sædelighedsforbrydelser. Det vender jeg tilbage til om lidt.

Den tredje udfordring er, at vi skal have fundet en løsning på, hvordan der kommer mere politi ud til borgerne, sådan at politiet har lokal tilstedeværelse i hele landet. Det vil være en central prioritet for regeringen.

Samtidig – *og det er den fjerde udfordring* – har bombesprængningerne vist os, at der er behov for, at vi skal styrke politiets muligheder for at skabe tryghed og sikkerhed i det offentlige rum. Det vil jeg komme med konkrete initiativer til, hvordan vi vil gøre, men det er min forventning, at det skal ske på en baggrund og efter drøftelse med alle Folketingets partier.

Og så til it-området – *den femte* – men bestemt ikke mindste udfordring. Det bliver for omfattende at gå i dybden med i dag. Jeg vil derfor holde mig til den overordnede pointe, som er, at it-systemer er et vigtigt fundament for politiets efterforskning og øvrige arbejde. De skal derfor være funktionsdygtige.

Samtidig er der et massivt behov for at rette op på mangeårige problemer med politiets gamle it-systemer, som ikke fungerer optimalt. Det arbejde er i gang. Men det vil tage tid. Det tænker jeg, at vi får rig lejlighed til at drøfte – så det vil jeg ikke uddybe yderligere i dag.

[Baggrund om sagsbehandlingstider]

Og nu vil jeg så vende blikket specifikt mod problemet med sagsbehandlingstider i straffesagskæden. Det vil altså sige den tid, der går, fra en forbrydelse anmeldes og i sidste ende indtil afsoning. I den proces er der en række sagsskridt:

- Fra anmeldelse til politiet rejser sigtelse
- Fra sigtelse til anklagemyndigheden rejser tiltale
- Fra tiltale til domfældelse ved retterne
- Fra dom til fuldbyrdelse
- Og fra fuldbyrdelse til afsoning i for eksempel et fængsel

Inden jeg redegør nærmere for, hvordan politiet og anklagemyndigheden har taget fat i problemet med de stigende sagsbehandlingstider, vil jeg gerne give et billede af, hvor vi står i dag med hensyn til beholdningen af sager og sagsbehandlingstiderne i politiet og anklagemyndigheden.

[Sagsbehandlingstider for borgervendt kriminalitet]

Der er i samrådsspørgsmålet spurgt til borgervendt kriminalitet. Det vil sige sager vedrørende bl.a. vold, røveri, sædelighed, drab og brandstiftelse, indbrud, tyveri og hærværk.

Hvis man ser på sagsbehandlingstiden fra anmeldelse til afgørelse i sagerne vedrørende borgervendt kriminalitet er det de seneste år desværre kun gået én vej: Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er steget.

I processen fra anmeldelse til første afgørelse i byretten gik der i 2014 i gennemsnit 253 dage. I det seneste halvår gik der i gennemsnit 359 dage.

[Sædeligheds- og voldtægtssager]

I samrådsspørgsmålet spørges der desuden specifikt til sædelighedssager og voldtægtssager.

Sædelighedssager er en delmængde af sagerne under borgervendt kriminalitet og omfatter bl.a. voldtægt, børnepornografi, blufærdighedskrænkelser og rufferi. I sædelighedssager var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra anmeldelse til første afgørelse i 1. halvår 2019 494 dage mod 345 dage i 2014. Der er altså tale om en betydelig stigning.

Sagsbehandlingstiderne i den delmængde af sædelighedssagerne, der er voldtægtssager, er lavere end for sædelighedssager generelt, men desværre også stigende:

262 dage gik der i gennemsnit fra anmeldelse til første afgørelse i 2014 mod 296 dage i 2019.

[Initiativer til nedbringelse af sagsbehandlingstider]

Det siger sig selv, at der er brug for handling i forhold til behandlingen af nogle af de mest alvorlige forbrydelser.

Jeg bad derfor kort efter min tiltræden Rigspolitiet og Rigsadvokaten om at udarbejde en konkret plan for, hvordan sagsbehandlingstiden kan nedbringes i sager om personfarlig kriminalitet, herunder sædelighedsforbrydelser.

Den plan har jeg modtaget – og den er sat i gang. Udvalget har også modtaget planen, så jeg vil ikke gennemgå alle detaljer, men fremhæve de væsentligste elementer:

Handlingsplanen skal nedbringe sagsbehandlingstiden i de alvorligste sager om personfarlig kriminalitet i bred forstand: Vold, sædelighed – herunder voldtægt – røveri, drab og brandstiftelse.

Politiets og anklagemyndighedens handlingsplan har taget fat på problemet ved for det første at sikre, at politiet og anklagemyndigheden har *identificeret* samtlige gamle

sager om personfarlig kriminalitet, som ligger i sagsbunkerne i dag.

Og at nye sager om personfarlig kriminalitet *prioriteres*, så de kommer øverst i bunkerne, når de modtages. Sådan at der ikke bare opbygges nye bunker, når de gamle afvikles.

Og så skal politiets og anklagemyndighedens plan sikre, at de pågældende sager løftes ud af sagsbunkerne og *håndteres effektivt*.

Det gælder særligt de ældste sager, hvor det er vigtigt, at anmeldere og evt. andre relevante parter i sagen bliver oplyst om sagens fremdrift. De forurettede skal have besked om fremdriften i sager, der har ligget længe, hvis det ikke allerede er sket. Kommunikationen med de berørte borgere fra politiets side *skal* blive bedre.

Rigspolitiets og Rigsadvokatens plan skal knække den opadgående kurve for sagsbehandlingstiden i sager om personfarlig kriminalitet.

Konkret skal planen sikre, at der ved udgangen af næste år er 20 pct. færre verserende sager om personfarlig kriminalitet sammenlignet med udgangen af 1. halvår 2019.

Samtidig skal der skæres 20 pct. af alderen på sagerne i bunken. Og endelig skal den gennemsnitlige sagsbehandlingstid være nedbragt med 20 pct. ved udgangen af næste år.

[Justitsministerens vurdering af handlingsplanen]

Det er hovedelementerne i handlingsplanen. Kunne jeg godt tænke mig, at planen var endnu mere ambitiøs? Ja, selvfølgelig kunne jeg det.

Men jeg tror også, at vi bliver nødt til at være realistiske. Og jeg vil ikke give hverken jer, ofrene eller andre falske forventninger.

Jeg har fuldt fokus på denne problemstilling. Rigspolitiet og Rigsadvokaten har nu fremlagt en plan for, hvordan politiet og anklagemyndigheden får prioriteret sager om personfarlig kriminalitet først og får knækket kurven. Den forventer jeg selvsagt, de leverer på.

[Ønske om bredt samarbejde]

Der er udfordringer nok at tage fat på – og det er jeg gået i gang med. Jeg kan ikke gøre det alene. Derfor er min og regeringens tilgang også at invitere til et godt og bredt samarbejde i Folketinget, så vi sammen kan sikre et

stærkt politi og en stærk anklagemyndighed, der kan følge med.

Efter min mening er det en af de allerstørste opgaver, der ligger på mit bord. At vi sammen finder en løsning og ambition, en realistisk forventningsafstemning med hinanden om, hvor langt vi kan nå på dette område.

Derfor er der behov for at sige, at der er brug for at bruge noget tid på at komme i dybden med de udfordringer, jeg tidligere skitserede. Jeg tror – regeringen tror – der bliver behov for at lave markante og strukturelle ændringer af dansk politi.

Det handler om at være klar til at møde et skiftende kriminalitetsbillede. Men det handler også om, at vi skal have politiet tættere på borgerne – og at sagsbehandlingstiderne skal ned.

Det er et uhyre interessant og spændende politisk arbejde, der ligger foran os, men først og fremmest er det altså uhyre vigtigt for de borgere, der er udsat for kriminalitet og for den tryghed, vi kan føle i samfundet. Det er en opgave, der ligger på vores bord.

Tak for ordet.